

Skýrsla um fjármál þjóðkirkjunnar
(Lagt fyrir 56. kirkjuþing 2017)

Flutt af kirkjuráði
Frsm. Svana Helen Björnsdóttir

Fjárlög næsta árs og samanburður

Í skýrslu þessari er hefðbundið að fjalla fyrst um tekjur þjóðkirkjunnar í frumvarpi til komandi fjárlaga og bera saman við gildandi fjárlög. Nú er hins vegar svo sem kunnugt er uppi sú óvenjulega staða að frumvarp til fjárlaga næsta árs var lagt fram af ríkisstjórn sem síðan féll og situr nú sem starfsstjórn. Þetta veldur auðvitað ákveðinni óvissu en eftir sem áður er ljóst hverjar grunnforsendur þær eru sem gengið var út frá varðandi framreikning á gildandi fjárlagaramma. Þar er miðað við þjóðhagsspá Hagstofu Íslands. Hún gerir ráð fyrir að vísitala neysluverðs muni hækka milli árana 2017 og 2018 um 2%. Það er því sú grunnforsenda sem miðað er við varðandi verðlagsbreytingar fjárlaganna milli ára á öllum rekstrartölum nema launum. Launavísitalan mælir þær breytingar en nú háttar svo til að úrskurðir Kjararáðs eru að baki með umtalsverðum launabreytingum. Kjarasamningar bhm félaga eru hins vegar lausir með viðeigandi óvissu um breytingar launakostnaðar þeirra félaga. Hugsanlegri hækkun á honum skal hins vegar mætt með launabótum í fjárheimildum þannig að hún á ekki að hafa áhrif á fjárhagslega stöðu kirkjunnar.

Taflan á næstu bls. sýnir fjárlagafrumvarp 2018 í samanburði við gildandi fjárlagaramma og fjárvöntun til að kirkjujarðasamkomulagið sé uppfyllt og fylgt ákvæðum laga um sóknargjöld o.fl. Gerð hefur verið krafa um að framlög komi á fjárlögum ársins vegna þessa svo sem verið hefur síðustu tvö ár hvað varðar kirkjujarðasamkomulagið. Samtals vantar 1.748,2 m.kr. til að staðið sé við gerða samninga af hálfu ríkisins og farið eftir lögum um sóknargjöld o.fl. sem sundurliðast þannig: Til að kirkjujarðasamkomulagið sé virt vantar 497,5 m.kr. á fjárlagaliðinn Biskup Íslands og höfuðkirkjur og 58,1 m.kr. á fjárlagaliðinn Kristnisjóður. Til að fara eftir lögum um sóknargjöld o.fl. vantar 932,8 m.kr. á fjárlagaliðinn Sóknargjöld, 113,3 m.kr. á fjárlagaliðinn Kirkjumálasjóður og 146,5 m.kr. á fjárlagaliðinn Jöfnunarsjóður sókna. Í fjárlagafrumvarp til næsta árs vantar 1.667,6 m.kr. í sama skyni og sú tala er á verðlagi gildandi fjárlaga og á þannig að hækka um 2% með verðlagsbótum og verða 1.701 m.kr.

Sum of Fjárveiting		Column Labels		2017 Total	2018		2018 Total
Row Labels	Fjárlög	Fjár vöntun		frumvarp	Fjár vöntun		
06 - 701 - Þjóðkirkjan							
701 - 101 - Biskup Íslands og höfuðkirkjur	1.774,0	497,5	2.271,5	1.811,1	460,4	2.271,5	
06 - 701 - Þjóðkirkjan Total	1.774,0	497,5	2.271,5	1.811,1	460,4	2.271,5	
06 - 707 - Kristnisjóður							
707 - 110 - Kristnisjóður	73,3	58,1	131,4	75,0	56,4	131,4	
06 - 707 - Kristnisjóður Total	73,3	58,1	131,4	75,0	56,4	131,4	
06 - 735 - Sóknargjöld							
735 - 110 - Sóknargjöld	2.514,0	932,8	3.446,8	2.544,7	902,1	3.446,8	
06 - 735 - Sóknargjöld Total	2.514,0	932,8	3.446,8	2.544,7	902,1	3.446,8	
06 - 736 - Jöfnunarsjóður sókna							
736 - 110 - Jöfnunarsjóður sókna	395,0	146,5	541,5	399,8	141,7	541,5	
06 - 736 - Jöfnunarsjóður sókna Total	395,0	146,5	541,5	399,8	141,7	541,5	
06 - 705 - Kirkjumálasjóður							
705 - 110 - Kirkjumálasjóður	305,3	113,3	418,6	311,6	107,0	418,6	
06 - 705 - Kirkjumálasjóður Total	305,3	113,3	418,6	311,6	107,0	418,6	
Grand Total	5.061,6	1.748,2	6.809,8	5.142,2	1.667,6	6.809,8	

Afkoma síðasta árs

06-701 Þjóðkirkjan

Afkoma fjárlagaliðar 06-701 Þjóðkirkjan var jákvæð um 122,7 m.kr. Sértekjur voru 78 m.kr. framlag, eða endurgjald, ríkissjóðs var 2.136,6 m.kr. og gjöld voru 2.091,9 m.kr. Eignir voru 353,1 m.kr., skuldir 11,7 m.kr. og eigið fé því 341,4 m.kr. Ársreikningurinn eins og hann birtist í endurskoðuðum ríkisreikningi er fylgiskjal 1 með skýrslu þessari.

06-705 Kirkjumálasjóður

Ársreikningur Kirkjumálasjóðs hefur ekki verið endurskoðaður, en afstemmingar hafa reynst tafsamar vegna mikilla breytinga sem gerðar voru á rekstri hans á árinu 2015 og færðar til baka í fyrra. Þeirri vinnu er þó að ljúka og þá verður reikningurinn sendur Ríkisendurskoðun. Rekstrarreikningurinn er þó tilbúinn og ljóst að reksturinn var þungur á árinu 2016. Tekjuhalli var 115,6 m.kr. Tekjur voru 362,9 m.kr. og þar af tekjur reiknaðar af sóknargjöldum 288,8 m.kr. en aðrar tekjur 74,2 m.kr. Gjöld voru 462 m.kr. Þau skiptast þannig: Stjórn og starfsskipan 228,2 m.kr., fræðslu- og þjónustumálefni 36,1 m.kr. og rekstur og viðhald fasteigna 197,7 m.kr. Vegna tekjuhallans lækkar því eigið fé sjóðsins sem honum nemur en staða hans er mjög sterk og í upphafi árs 2016 var eigið fé sjóðsins 3,2 milljarðar króna. Drög að rekstrarreikningi sjóðsins eru fylgiskjal 2 með skýrslu þessari.

Kristnisjóður og Jöfnunarsjóður sókna

Endurskoðaðir ársreikningar Kristnisjóðs og Jöfnunarsjóðs sókna voru lagðir fyrir 264. fund kirkjuráðs og þar samþykktir og áritaðir því til staðfestingar.

Afkoma Kristnisjóðs var jákvæð og tekjuafgangur ársins 102,6 m.kr. Tekjur voru ríkisframlag samkvæmt fjárlögum og samkvæmt fjáraukalögum, samtals 166,6 m.kr. Aðrar tekjur voru 2,3 m.kr. Gjöld voru 66,5 m.kr., þar af styrkir og tilfærslur 45,4 m.kr. og önnur gjöld 21,2 m.kr. Fjármagnstekjur að frádregnum vaxtagjöldum og fjármagnstekjuskatti voru 216 þúsund krónur. Eignir voru 108,4 m.kr. skuldir 5,7 m.kr. og eigið fé 102,7 m.kr.

Afkoma Jöfnunarsjóðs var jákvæð og tekjuafgangur ársins 83,3 m.kr. Tekjur voru hlutdeild í sóknargjöldum, samtals 373,6 m.kr. Gjöld voru 298,6 m.kr., þar af styrkir 281,4 sem skiptust þannig að styrkir til höfuðkirkna voru 47,5 m.kr. styrkir til annarra sókna 218,5 m.kr., til annarrar kirkjulegrar starfsemi 15,3 m.kr. Þá var skrifstofu- og stjórnunarkostnaður 17 m.kr. og annar kostnaður 272 þúsund krónur. Hreinar fjármunatekjur voru 8,3 m.kr. Eignir voru 344,8 m.kr., skuldir voru 14,2 m.kr. og eigið fé 330,6 m.kr.

Ársreikningar sjóðanna eru fylgiskjöl 3 og 4 með skýrslu þessari.

Rekstraráætlanir ársins 2018

Biskupsstofa

Gert er ráð fyrir að ríkissjóður standi að fullu við kirkjujarðasamkomulagið enda um samningsbundið framlag að ræða. Framlag, eða endurgjald, ríkissjóðs verður þá skv. reiknilíkani því sem notað er til að reikna það út 2.231,9 m.kr. Það skiptist þannig að til greiðslu launakostnaðar eru 1.967,9 m.kr. og til greiðslu annars rekstrarkostnaðar eru 264 m.kr. Áætlunin gerir ráð fyrir að tekjur verði samtals 2.335,3 m.kr., rekstrargjöld verði 2.251 m.kr. og tekjur umfram gjöld verði því 84,3 m.kr. Nú er í fyrsta sinn gerð sérstök fjárfestingaáætlun samkvæmt hinum nýju lögum um opinber fjármál og nemur hún 11,8 m.kr. Tekjur umfram gjöld verða þannig 72,5 m.kr. samkvæmt áætluninni eða 3,1% af veltu. Áætlunin er fylgiskjal 5 með skýrslu þessari.

Kirkjumálasjóður

Í drögum að áætlun Kirkjumálasjóðs er gert ráð fyrir að framlag ríkissjóðs verði 311,6 m.kr. en það er samkvæmt frumvarpi til fjárlaga ársins 2018. Aðrar tekjur Kirkjumálasjóðs eru áætlaðar 77,2 m.kr. Gjöld eru áætluð 386,6 m.kr. Rekstrinum er skipt í almenna starfsemi sjóðsins og starfsemi fasteignasviðs. Rekstrargjöld vegna almennrar starfsemi sjóðsins eru áætluð 260 m.kr. og eru þau alfarið fjármögnuð af framlagi ríkissjóðs. Rekstrargjöld fasteignasviðsins eru áætluð 126,6 m.kr. Af framlagi ríkissjóðs renna því 54 m.kr. til fasteignasviðsins en 72,6 m.kr. eru fjármagnaðar af sértekjum, þ.e. leigutekjum. Samkvæmt þessu er því gert ráð fyrir jöfnuði í rekstri sjóðsins en sá jöfnuður fæst með því að rekstrarkostnaður fasteigna sjóðsins er framreiknaður með áætlun Hagstofunnar um 2% verðlagsbreytingar milli ára og mismunurinn er færður á viðhalds- og stofnkostnaðarliðinn. Áætlunin er fylgiskjal 6 með skýrslu þessari.

Kristnisjóður

Í drögum að rekstraráætlun Kristnisjóðs er gert ráð fyrir að framlag ríkissjóðs verði 131,2 m.kr. sem skiptist þannig að framlag fjárlaga verði 75 m.kr. en það er samkvæmt frumvarpi til fjárlaga ársins 2018. Því til viðbótar komi framlag að fjárhæð 56,2 m.kr. sem gerð hefur verið tillaga

um í drögum að frumvarpi til fjárukalaga yfirstandandi árs en sú fjárheimild verður færð til næsta árs. Þá er gerð tillaga um ráðstöfun á 117,9 m.kr. af fjárheimildum sjóðsins til reksturs og styrkja. Því er gert ráð fyrir að óráðstafað af tekjum sjóðsins verði 13,3 m.kr. Áætlunin er fylgiskjal 7 með skýrslu þessari.

Jöfnunarsjóður sókna

Í drögum að rekstraráætlun Jöfnunarsjóðs er gert ráð fyrir að framlag ríkissjóðs verði 399,8 m.kr. en það er samkvæmt frumvarpi til fjárlaga ársins 2018. Gerð er tillaga um ráðstöfun á 288,2 m.kr. af fjárheimildum sjóðsins sem skiptist þannig: Styrkveitingar til höfuðkirkna 50,5 m.kr. Styrkir til annarra sókna prófastsdæmanna 204,6 m.kr. og styrkir til annarrar kirkjulegrar starfsemi 14 m.kr. Þar er um að ræða styrki til kirkjumiðstöðva, 7,5 m.kr., til safnaða erlendis 5 m.kr. til kirkna í mannlausum sóknum 1 m.kr. og til Minningarkapellu Jóns Steingrímssonar 0,5 m.kr. Því er gert ráð fyrir að óráðstafað af tekjum sjóðsins verði 111,6 m.kr. Áætlunin er fylgiskjal 8 með skýrslu þessari.
